

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра соціології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Микола АЗАРЕНКОВ

2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Підготовка наукових публікацій та презентація результатів
досліджень»**

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)
галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва)
спеціальність 054 Соціологія
(шифр і назва)
Освітньо-наукова програма Соціологія
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)
факультет соціологічний

2020/2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету
27 серпня 2020 року, протокол № 9.

Розробники:

Мусієздов Олексій Олександрович, доктор соціологічних наук, професор кафедри соціології ХНУ імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри соціології

Протокол № 1 від 27 серпня 2020 року

В.о. завідувачки кафедри соціології Людмила СОКУРЯНСЬКА

Програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Соціологія»

Гарант освітньо-наукової програми «Соціологія» Віль БАКІРОВ

Програму погоджено науково-методичною комісією соціологічного факультету

Протокол № 1 від 27 серпня 2020 року

Голова науково-методичної комісії Юлія СОРОКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії спеціальності 054 – соціологія.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння навичками підготовки наукових публікацій та презентації результатів досліджень.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни.

Основними завданнями вивчення дисципліни є знайомство з вимогами та практикою підготовки наукових публікацій та презентації результатів досліджень.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	
2-й	-й
Лекції	
10 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
14 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота, у тому числі	
96 год.	год.
Індивідуальні завдання	
Реферат – 10 год	
Контрольна робота – 10 год	

1.6. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі повинні *набути компетентності та демонструвати такі результати навчання:*

Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері соціології, що передбачає

глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні компетентності:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у соціології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з соціології та суміжних галузей.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів за напрямом досліджень.

СК03. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері соціології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК06. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з соціології та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

ПРН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми соціології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

ПРН03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу соціальних досліджень, наявні соціологічні дані.

ПРН04. Планувати і виконувати прикладні та/або теоретичні дослідження з соціології та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого

обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН06. Переосмислити у процесі навчання наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі науково-прикладні проблеми соціології з дотриманням норм академічної етики.

ПРН07. Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері соціології та у викладацькій практиці.

Здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- сутність та особливості різних видів наукових текстів та вимоги до них;

- принципи самопрезентації та презентації результатів наукової роботи.

вміти:

- розрізняти вимоги до різних видів наукових текстів;
- розробляти план роботи над академічними текстами;
- здійснювати пошук необхідної для наукових текстів інформації;
- створювати академічні тексти;

мати навички:

- підготовки наукових публікацій;
- самопрезентації та презентації результатів наукової роботи.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Представлення результатів наукової діяльності

Смисл и задачі наукової діяльності. Логіка и методологія. Вимоги об'єктивності и загальнозначимості наукових результатів и стиль наукового письма: проблема взаємозв'язку.

Організація науки. Наука як соціальний інститут и як епістемологічний проект. Поняття наукових комунікацій.

Тема 2. Особливості підготовки різних видів наукових публікацій

Жанри представлення та їх специфіка: науковий звіт, наукова стаття, наукова монографія, наукова рецензія. Аудиторія тексту. Усні представлення та візуалізація.

Науковий текст: специфіка стиля, структурна композиція, категоріальний апарат та лексика (на прикладі кожного з жанрів). Плагіат та політика авторства в структурі сучасної науки. Аналіз наукового тексту: структура та основні категорії.

Основи роботи з інформацією. Аналіз наукового тексту (наукової статті або розділу наукової монографії): композиція тексту, тезування та аргументація тексту, політика авторства; написання наукової рецензії.

Сфера використання та задачі конспекту; основні вимоги, логіка та структура. Написання конспекту: структурування тексту; виділення основних

положень та аргументів; переказ своїми словами; скорочений переказ. Сфера використання та задачі реферату. Написання реферату: тематизація джерела; виділення основних положень автора; опис і характеристика положень; опис і характеристика аргументації; характеристика джерела в його тематичному (чи теоретичному, методологічному) полі.

Основні вимоги, логіка та структура есе. Написання есе: формулювання самостійних положень стосовно обраної теми; підбір та формулювання аргументів до положень; структурування положень та аргументів у послідовність; оформлення посилань на стилістична редакція тексту.

Мета і задачі наукової статті та наукових тез. Вимоги до структури та змісту наукової статті. План наукової статті. Вимоги до цитування, оформлення посилань та списку джерел. Принципи написання наукових тез.

Тема 3. Наукове дослідження та способи презентації результатів

Загальні вимоги до презентації результатів наукових досліджень. Види презентацій результатів наукових досліджень. Публікації у ЗМІ, анонс, прес-реліз.

Публічний виступ. Види публічних виступів. Структура публічного виступу. Візуалізація результатів наукового дослідження. Підготовка тез та відповідей на запитання.

Тема 4. Основи самопрезентації

Функціонування науки та необхідність самопрезентації та презентація результатів наукової діяльності. Самопрезентація: цілі та способи. Складання резюме. Розміщення інформації. Написання мотиваційного письма. Презентація результатів наукової діяльності: цілі, форми, способи.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
Тема 1. Представлення результатів наукової діяльності	12	2	-			10
Тема 2. Особливості підготовки різних видів наукових публікацій	42	4	6			22
Тема 3. Наукове дослідження та способи презентації результатів	42	4	6			12
Тема 4. Основи самопрезентації	26	2	2			22
Усього годин	120	10	14			96

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості підготовки різних видів наукових публікацій	6
2	Наукове дослідження та способи презентації результатів	6
3	Основи самопрезентації	2
Усього годин		14

5. Самостійна робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Ознайомитись з прикладами представлення результатів наукової діяльності	10
2	На основі джерел проаналізувати особливості підготовки різних видів наукових публікацій	22
3	На основі джерел проаналізувати принципи наукових досліджень та різні способи презентації їх результатів	12
4	На основі джерел проаналізувати різні види самопрезентації	12
5	Підготовка контрольної роботи	5
6	Підготовка індивідуального завдання	15
7	Контрольна робота (2)	10
8	Реферат (2)	10
	Разом	96

Види навчальної діяльності (змішане навчання)

Лекції						
	Класифікація	Попередня підготовка	Подача нової інформації	Тренування	Зворотній зв'язок	
Розділ 1. Становлення соціології як науки						
Тема 1. Представлення результатів наукової діяльності	Вступна	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> Тексти; відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> Питання для самоперевірки; Робота з кейсами; Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> Запитання; Обговорення навчального матеріалу 	
Тема 2. Особливості підготовки різних видів наукових публікацій	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> Тексти; відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> Питання для самоперевірки; Робота з кейсами; Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> Запитання; Обговорення навчального матеріалу 	
Тема 3. Наукове дослідження та способи презентації результатів	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> Тексти; відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> Питання для самоперевірки; Робота з кейсами; Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> Запитання; Обговорення навчального матеріалу 	
Тема 4. Основи самопрезентації	Завершальна (підсумкова)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> Тексти; відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> Питання для самоперевірки; Робота з кейсами; Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> Запитання; Обговорення навчального матеріалу 	
Семінари						
	Вид навчальної діяльності	Попередня підготовка	Виконання практичного завдання	Оцінювання	Рефлексія	Зворотній зв'язок
Розділ 1. Становлення соціології як науки						
Тема 2. Особливості підготовки різних видів наукових публікацій	Онлайн-діяльність	Опитування	Завдання, що виконуються під час семінарських занять	Контрольна робота	Розроблення нотаток до лекцій	<ul style="list-style-type: none"> Групові консультації; коментарі під час заняття від викладача
Тема 3. Наукове дослідження та способи презентації результатів	Онлайн-діяльність		Завдання, що виконуються під час семінарських занять	Усна відповідь	<ul style="list-style-type: none"> Діалог, групове обговорення; короткі усні відповіді на питання 	<ul style="list-style-type: none"> Групові консультації; коментарі під час заняття від викладача
Тема 4. Основи самопрезентації	Онлайн-діяльність		Завдання, що виконуються під час семінарських занять	Контрольна робота	<ul style="list-style-type: none"> Діалог, групове обговорення; короткі усні відповіді на питання 	<ul style="list-style-type: none"> Групові консультації; коментарі під час заняття від викладача

6. Індивідуальне завдання

Реферат.

7. Методи контролю

Робота на практичних заняттях, поточна контрольна робота, залік.

Методи контролю в умовах змішаної форми навчання

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам надається можливість скласти **залік дистанційно на платформі Google Classroom**.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних (залікових) завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання							Залікова робота	Сума
T1	T2	T3	T4	Контрольні роботи, передбачена навчальним планом (2)	Індивідуальне завдання (2)	Разом		
5	5	10	10	20	10	60	40	100

До заліку допускаються всі студенти.

Критерії оцінювання

Виступ у дискусії на практичному занятті – це усний виступ з одного з питань відповідного заняття. Виступ в дискусії з обов'язкової літератури має продемонструвати знання матеріалів лекції та обов'язкової літератури та точку зору з дискусійного питання й аргументацію щодо неї. Максимальна кількість балів за виступ – 3 бали. *Критерії оцінювання* виступу в дискусії з обов'язкової літератури: знання матеріалу теми (поняття, концепції, приклади), грамотність, самостійність, аргументованість.

Контрольні роботи проводяться 1 раз протягом семестру. Завдання контрольних робіт складаються з питань, які передбачають порівняння кількох концепцій або підходів. Максимальна кількість балів за роботу – 10 балів. *Критерії оцінювання*: володіння знанням, адекватність параметрів, які порівнюються, аргументованість, оригінальність.

Письмовий залік складається з двох запитань на знання матеріалу курсу. *Критерії оцінювання кожного запитання:* відповідність завданню та повнота відповіді – 5 балів, адекватне використання концептів та положень курсу – 10 балів, грамотність, логічність, структурованість викладу – 5 балів. Максимальна оцінка 40 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
80-89	
70-79	
60-69	
50-59	
1-49	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Бабенко С. С. Як написати академічний навчальний текст: короткий довідник для студентства факультету соціології. Київ: КНУ імені Т.Шевченка, 2016. 32 с.
2. Батыгин Г.С. Подготовка научной публикации // Лекции по методологии социологического исследования. М.: Аспект-Пресс, 1995. С. 142-154.
3. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічного грамотності та етики / Укладач О. О. Гужва. URL: http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_acgr.pdf
4. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
5. Радаев В.В. Как написать академический текст // Вопросы образования. 2011. № 1. С.271-293.
6. Радаев В. В. Как организовать и представить исследовательский проект: 75 простых правил. М.: ГУ-ВШЭ, Инфра-М, 2001.
7. Ярская-Смирнова Е. Создание академического текста: учеб. пособие для студентов и преподавателей вузов. М.: ООО «Вариант»: ЦСПГИ, 2013. 156 с.

Допоміжна література

1. Как написать ссе. URL:<http://www.publiclibrary.ru/readers/otlichnik/learn-kak-napisat-esse.htm>
2. Как написать эссе для МВА.
URL:<http://www.mbastrategy.ua/content/view/76/46/>
3. Как написать хорошее эссе.
URL:http://www.msses.ru/education/students/essay/good_essay.php
4. Методические рекомендации по написанию эссе
URL:<http://www.hse.spb.ru/edu/recommendations/essay-2005.phtml>
5. Рекомендации по оформлению документов для подачи заявки на грант - 2
URL: <http://www.market-studio.com/library-2-menu/2011-01-26-12-17-39/83-2011-01-15-09-58-47?start=1>
6. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічного грамотності та етики / Укладач О. О. Гужва.
URL:http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Как писать научные тексты.
URL:<https://www.youtube.com/watch?v=dcXiF1kgNwY>
2. Как создать научный текст? Общие принципы, детали и примеры.
URL:<https://www.youtube.com/watch?v=J9DQyLo2pBY>
3. Наукова стаття: приклад. Правила та зразок оформлення наукових статей. URL: <https://withinua.ru/rizne/54958-naukova-stattja-priklad-pravila-ta-zrazok.html>
4. Як написати хорошу наукову статтю для хорошого журналу. ВуММ 17.03.2016 URL: <https://www.youtube.com/watch?v=IokQj7IRu6E>

**Забезпечення викладання навчальної дисципліни
для змішаної форми навчання
(Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії
обставин непоборної сили, в тому числі запровадження карантинних
обмежень через пандемію)**

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) можуть проводитися практичні та семінарські заняття у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти залік (екзамен) дистанційно на платформі Google Classroom в дистанційному курсі «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень».